

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Cinj-Kolozsvár, St. Baron
u. Pop. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Ha. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cim-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

WIKILET

ESZDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELZETESI ABAR:
Romániában
Egész évre — 850
Félévre — 460
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lej
Bukarestben — 5-

Üszehszlovákiaiban
Egy hónapra — ck 35-
Egy szám — 150

1934 december 13 Szombat

Cinj-Kolozsvár ★ VII. évfolyam ★ 279. szám

5685. Kiszlev 16

A dési választás margójára

Irta dr. Klein Miksa

Az időközbeni dési képviselőválasztáson a választási listába felvett mintegy kétszázötven zsidó választó a liberális párt jelöltjére adta szavazatát. A magyar kisebbségi párt és a szocialdemokrata párt távol maradt a szavazástól. A tények kiegészítéséhez tartozik, hogy Mosoiu miniszter magához kérte a zsidóság ottani vezetőit és szóbeli ígérekkel bírta rá őket arra, hogy a kormánypart jelöltjére adják le szavazataikat.

Fel kell vetnünk a kérdést, vajon helyesen eselekedtek-e a dési zsidó választók, mikor — ugyazólván — en bloc a kormány jelöltjére szavaztak és főként szemelgett tartották-e az erdélyi zsidóság léteérdekét? Meg kell kérdeznünk, vajon átgondolták-e kellő lelkiismeretességgel, hogy az a párt, amelynek jelöltjét támogatták, milyen magatartást tanult a romániai zsidóság e súlyos napjaiban? Az összes kérdésekre határozott és fájdalmas nem-mel kell felelnünk. A dési zsidó szavazók — tisztelet a kivételnek — sajnos, nem ismerték fel azt a súlyos felelősséget, amely a kisebbségi, de főként a zsidó választópolgárokat manapság terheli.

A liberális kormány uralomrajutása óta a zsidóság gazdasági helyzete a legszomorubb süllyedés lejtőjére került. A kormányzat majd minden intézkedése a zsidóság gazdasági helyzetének lerontására irányult. A liberális kormány passzív magatartása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a zsidók élet- és vagyonbiztonsága ebben az országban veszedelmesen megrendült és rendbontó emberek prédájává vált. Az állampolgársági törvény éle, amint a tények beigazolták, ugyancsak a zsidóság ellen irányult. A liberális kormány iskolapolitikája pedig betetőzése mindazon támadásoknak, amelyekkel a kormány létünket alásta. Bár mindenen eleget tettünk a kormány feltételeinek, iskoláinknak még sincsen meg a nyilvánosági joguk. Emellett újra kibcsátották a hírhedt 88-as számú körrendeletet, amely a zsidó növendékeket a szombat szentegének megszegésére kötelezi. Egyetemi ifjúságunk nagyrésze a külföldi főiskolák kénytelen tanulmányait folytatni, mert a hazai egyetemeken meg-megújuló verekedések és zavargások lehetetlenné teszik számukra a tanulást. Az új egyházi törvényjavaslat benyújtása csak napok kérdése, de az erdélyi zsidóság képviselőit a kultusz-miniszter meg sem hívta, hogy véleményüket megfogalmazza e bennünket oly közelről érdeklő léteérdekesben.

Díshéjban ezek azok a momentumok, amelyeket minden erdélyi zsidó választópolgárnak szem előtt kell tartania, mikor a választási urnák elé lép. És ha megzavirált ezeket a szempontokat, egész bizonyos, hogy nem adja le szavazatát a liberális kormány jelöltjére. Sajnos, a dési zsidó választók nagyrésze elmulasztotta ezt megtenni és talán kicsinyes egyséni, vagy helyi szempontoktól vezetve, figyelmen kívül hagyta az összes zsidóság érdekeit és ezáltal szomorú bizonyítványt állítottak ki az erdélyi zsidóság politikai érettségéről.

Az elmulasztottakon kívül még egy szempont van, amelynek vissza kellett volna tartania a dési zsidóságot attól, hogy a politikai pártok közötti küzdelemben beleavatkozzék. A román politikai pártok intézkései el egymás között a hatalom megszerzését és a zsidóság ne döntse el ezt a küzdelmet, mert ezáltal feltétlenül magára zúdítja a vesztes párt haragját anélkül, hogy a győztes párttól megfogható politikai ellenszolgáltatást remélhetne. A zsidóságnak arra kell törekednie, hogy a választási listákat kijavítsák és a proporcionális választási rendszer alapján ő maga nyerjen képviselőt

a parlamentben. Az Erdélyben élő, mintegy háromszázezer főnyi zsidóságnak nincsen egyetlen képviselője sem a törvényhozó-testületekben, holott számarányát és adófizetési terheit véve alapul, legalább tíz mandátumhoz volna joga. A most érvényben lévő választási törvény azonban nem teszi lehetővé a jog érvényesítését. Tartósan azonban nem lehet elzárni egy egész néphíbebséget attól, hogy alkotmányos jogait gyakorolja. A román parlament csak akkor lesz igazi kifejezője az ország akaratának, ha az itt élő kisebbségek képviselői is megfelelő számban foglalnak helyet. Ez épp annyira érdeke az országnak, mint a kisebbségeknek.

Kommunista ügynökök forradalmi célokra aknázzák ki a diáktüntetések

A kormány hivatalos lapjának cikke a diák-

(Cinj-Kolozsvár, december 12. Az Új Kelet tudósítójától.) A diákzavargásokról szóló beszámolóinkat megemlékeztünk arról, hogy bizonyos agitátorok a diákság utcai tüntetését Bukarestben és Jászban is a közrend ellen izgató kommunista röpecdülék terjesztésére használták fel.

Ugyanakkor arról is megemlékeztünk, hogy az ország majdnem minden városában az évfordulót megünneplő diáktüntetések napján kommunista plákatokkal és röpecdülékkel ragasztották tele a falakat. Ez a röpecdülék arra hívták fel a munkásságot, hogy forradalmi módon legyen segítségére az oligarchia ellen harcoló diákságnak. Az Európaszerte újult erővel megindult bolsevista agitációnak ez a romániai sakkhúza a legrizorubb ellenintézkedések foganatosítására készítette a hatóságokat. A kormányhórok leplezetlen aggodalommal figyelik, hogy az antiszemita mozgalom utcai zavargásaiból, amelyeknek elfajulásához éppen a hatósági passzivitás járult hozzá a legtöbbet, a kommunista agitáció igyekszik hasznót húzni és így a hazafias jelleget diákmozgalom akaratlanul is közvetett útton a nemzetközi forradalmi áramlatok célját segíti előre. Ezt a véleményt tükrözi vissza a kormány hivatalos lapjának, a „Vittorul“nak mai száma, amely a diák- és kommunista agitáció összetételalkozásairól ezeket írja:

Egy ígéret, amelyet nem tartottak be

Tegnap volt a második évfordulója — írja a „Vittorul“ — az antiszemita diákmozgalom megindulásának. A diákok egyrésze arra kérte az egyetemi hatóságokat, hogy függeszék fel az előadásokat e napra. Az egyetemek rektorai megtagadták ezt a kérést és így a diákság egy része valamennyi egyetemen otthagya az előadótermeket, de ugyanakkor közzétett egy kiáltványt, amelyben kötelezte magát, hogy semmi zavargó tüntetéseket sem fog rendezni, sőt a legteljesebb mértékben meg fogja óvni a közrendet. A kötelezést, amelyet senki sem kért és amelyet a diákság saját kezességéből adott ki, a diákok nem tartották be.

De nem ezzel akarunk itt foglalkozni, mert a rektorok tilalma elleni diákmozgalom majd az autonóm főiskolai tekintély fogja megtorolni.

A kommunista szolidaritizálást kísérlete

— Mi ezen a helyen asszal akarunk foglalkozni, hogy bebizonyosodott az az állításunk, amelyet már kezdetben hangfolyoztunk, hogy Románia külső és belső ellenségei ki fogják használni az egyetemi ifjúság mozgalmát saját céljuk elérésére, amely nem más, mint az ország Dnyeszter és Tisza közötti határainak megbontására irányuló forradalmi felkelés. És valóban, a tegnapi napon kihasználva azt a tényt, hogy a diákok

A zsidó választóknak nem szabad belépniök a ma küzdő politikai pártokba, először, mert erre a román pártok nem reflektálnak rá, másodszor, mert a zsidó kisebbség képviselői a zsidóság jogegyenlőségeért kell küzdenek, amint ezt a lengyel és cseh parlamentben látjuk. A nemzeti kisebbségek képviselői együttműködhetnek bármely politikai többségi párttal, de abba be nem léphetnek, ha nem akarják elveszíteni azt az erkölcsi alapot, hogy népükért függetlenül küzdheszenek. Ugyanez áll a kisebbségi választókra is. Ha minden kisebbségi választópolgár öntudatosan fog élni politikai jogával, akkor a kisebbségek helyzete előbb-utóbb becsületes megoldást fog nyerni.

nem fogják tiszteletben tartani a kormánynak a közrendre vonatkozó intézkedését, több városban eddig még ismeretlen ügynökök röpecdülék terjesztettek, amelyek törvénytírára, forradalom provokálására uszítanak.

— Két, Bukarestben terjesztett és a romániai kommunista párt által aláírt kiáltvány, mintán az-zal vádolja az uralkodó osztályt, hogy háborút készít Oroszország ellen és katonai beavatkozásra késztül Bulgáriában a Cankoff-kormány érdekében, ezeket mondja: „A bessarábiai paraszok kapával, fejszével és fegyverrel keltek fel a román oligarchia ellen. A felkelők Tatar-Bunarban, Nikolaevskán, Gagesztiben, Neruseniben és Popaszoiban proklamálták a szovjetköztársaságot. A felkelők proklamációt intéztek az ország valamennyi munkásához, hogy támogassák a megkezdett akciót.”

— A terjesztett röpiratokból kiderül, hogy a moszkvai ügynökök új munkásfelkéseket akarnak szítani és azt igyekeznek elérni, hogy a román diákság szolidaritáson legyen a tatarbanari büns merényletekkel, ahol nyílt harcban számos román katona vesztette életét.

— A bukaresti diákság szonnal protestált a kommunisták felajánlott szolidaritizálási kísérlete ellen. De bármennyire is határozott volt a tegnapi protestálás, nem szabad elfelejteni, hogy a szolidaritizálásra nem került volna sor, ha valamennyi diák respektálta volna a kormánytól elrendelt és a rektorátusok által ajánlott rendszabályokat. A bolsevista kiáltvány utolsó szakaszában ezt mondja: „A mai körülmények között a munkásságnak lehetetlen élnie és levegőhöz jutnia, bármennyire is mérsékelt legyen, lehetetlen megmaradnia a törvényes utcán és követnie kell a kommunistákat.”

— Ez a kiáltvány, amely nyíltan törvénysértésre uszít, a szovjet szolidaritában álló néhány ügynök kijelentéseit tartalmazza, akik ezért el fogják venni büntetésüket. A diákság pedig, amely tegnap az utcára vonult és tüntetett a lakosság egy bizonyos rétege ellen, ezzel megértette az ország törvényeit és a kormány rendszabályait. Ezzel a ténnyel akaratlanul is a kommunisták mellé szegődtek, akik a törvények ellen fordultak. Szomorú, de igaz.

— „Vittorul“ ezután az „Universal“ egyik cikkéből közöl néhány részletet, amelyből kiderül, hogy a Romániában tartózkodó szovjetügynökök a diáktüntetések napjára komplotokat szőttek. Végül ama reményét fejezi ki a kormány lapja, hogy a külső ellenségek, akik az annyi áldozat árán felszabadított új területeket akarják leszekitani az anyaország testéről, egyetlenegy akaratlan bűntársat sem fognak találni a román diákok között.

— Különbben is — fejezi be cikkét a „Vittorul“ — a kormány, amely felelős a közrend megővésért, éppen olyan szigorú intézkedéseket fog életbeléptetni a zavargó diákok, mint a szovjetügynökök ellen.

Telepesek, akik albérlébe adják ki az államtól kapott földeket

Erdély ősi erdeiben elmúltak a munkások fejsejcsapásai. Az új erdőörvény „áldásai” a gyakorlatban

(Cluj-Kolozsvár, december 12. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Fatalista vagyok, te is az kell hogy legyél nyájás olvasó, mert ha nem volna az, — kedved szottyauna vétót emelni az államférfiúi bölcsesség ellen. Már pedig az államférfiúi bölcsesség olyan, mint a sors: megfellebbezhetetlen. Megfellebbezhetetlen és minden bizonnyal isteni eredetű, mert ha nem volna az, a bölcseségtől által tönkrement emberek elvesztenék a türelmüket és boldogságukat követnék el. Így azonban — mi lehet más tőlük — beenyugosznak a változhatatlanba és egy zokszó nélkül mennek a csödbe.

Alig fél éve múlt, hogy az új erdőörvény életbe lépett. E törvény ellen, a fatermelők és a fatermelő munkások annak idején hiába demonstráltak. Hiába, mert hiszen az államférfiúi bölcsesség — mint mondtam — isteni eredetű és az istenért az ember minden áldozatot meghoz. A törvény, amelyet a miniszteri szobákban, kényelmes fotókben, jó havanna szivarok füstjében kiokumálták az urak, — a gyakorlatban immár meghozta áldásait, csak az a baj, hogy ez az áldás az átoknál is rosszabb. A törvény szerint ugyanis az erdők nagyrésze állami köztulajdonba ment át és a magánkézben hagyott, a kisajátítási törvény végrehajtásán még túl nem esett erdőket sem érte jobb sors, mert kitermelésüket megakadályozza a vágási engedélynek nevezett rendelet-monstrum, aminek természetes velejárója az, hogy a kormány egyeztetlen nem ad ki vágási engedélyt.

Elpihent fejsej-czredék

Ez így, ahogy leírja az ember, egészen közömbösen hangzik. Sem szatitája, sem zengése, sem filozófiai értelme nincs a mondatnak. Anál több azonban a gyakorlati jelentősége. Erdélyben, erdők ékes hazájában, ahol évszázadok óta, ilyenkor, télen is havasok és bércek orman, laukák oldalán fennen hangzott a búske tölgyeket döngető fejsejcsapás, — a bölcs miniszteri rendeletre elhaltak a fejszék hangja, a fadótsébből élő falvak népe szerteszédelt a hazában, mert hiszen „magasabb állami érdekből” nemcsak a fatermelőtől, hanem tőle is elvették kenyéradó egzisztenciáját. És ahol ezelőtt négy gatter csattogása hangzott, ott jó ha egynek rekedt hangja hangzik még, ahol egy berregett, — ott most se szó, se hang nem hallatszik. A még feldolgozat alatt álló, előbb kitermelt faanyag kereskedelmi cirkulációját megakasztja a lehetetlenül megrágrított fuvar, a pénzühiány, az exporttarifa és mindazon áldások, melyeket a kormányzati bölcsesség Erdély legfőbb iparágának sikeres tönkretétele érdekében zuhogtat ur és paraszt, kereskedő és iparos nyakába...

... És a szűles, erős román favágó-parasztok éneke elhalt, a vonatok nem szállítják őket bércek felé, szétszédnek kis vityillókba, ajkukról patakzik a panasz s talán a gondviselést okozzák szerencsétlenségükért. Pedig ha tudnák... Elpihent fejsej-czredék félredobva szunditanak a vityillók arkában, fényes rozda marja, rozda marja, nem ragyog — s talán egy szebb jövődőről álmodnak.

A tűzhelyeken sem a régi láng durussol

Nem jobb a sorsa a tűzifatermelésnek sem. Eddig legalább a kis detail fatermeszködnek ment úgy, ahogy, mert hiszen tél táján fűtenek az emberek, ha akarnak, ha nem. A nagy termelők elbocsátják a munkásaikat, lepihtik a termelést és teaurált tőkék biztonságában várnak egy jobb jövődőrre. A kiskereskedők azonban ezt nem tehetik meg, mert az ő egzisztenciája a napi forgalmon nyugszik. Annál szennszűsebb a kiskereskedők és nagykereskedők által munkatársuknak tett azon kijelentése, hogy a tűzifaforgalom az idel télen a tavalyinak és az azelőtti évekeni forzalomnak csaknem egynegyedére redukálódott. De hiszen fűteni csak kell? — mondotta erre olvasóm. Igazad van, csakhogy ahol eddig négy szobát fűtöttek, — ott legfeljebb kettőt fűtenek, — ahol egyet fűtöttek, — ott legfeljebb esténként gyujtanak be, vagy csak a konyhán lobog fel a tűzhelyi láng. Haj, Prometheus isteni ajándéka is ekek harmincadjára jutott,

mint sok egyéb a bércek Erdélyben. A szociológus ezt a jelenséget úgy definiálná: nő a pauperizmus, a közzgazdász így szól: a pénzühiány átka, mi költőiesse fejezzük ki magunkat s csak ennyit mondunk: a tűzhelyeken sem a régi láng durussol. Kioltotta régi parázsát, régi melegét — az államférfiúi bölcsesség...

Nincs azonban olyan kár, aminek valami haszna ne lenne. Ha nincs termelési engedély, ha a famunkás kezéből kiveszi a fejszét egy bölcs rendelet, van viszont telepítési akció. Tadvalevő ugyanis, hogy a határszéli vidékekre román nemzetiségű parasztok telepítését kezdte meg a kormány, akiknek földet oszt ki avégből, hogy a jó, kővér humuszon gazdálkodást kezdjenek és romanizálják el a tulnyomólag magyariakta vidéket. Eddig rendben volna a dolog. A baj azonban az, hogy a szegény hegylakó parasztnak, aki eddig kizárólag erdőirtásból és állattenyésztésből élt, nincs a földműveléshez szükséges felszerelése, nem is nagyon ért a földmunkához, viszont az állam csak földet és házhelyet ad neki, de felszerelést nem. A munkájától, kereseti lehetőségétől megfosztott

Látogatásom az erdélyiek palesztinai falujában

Glasner főrabbi nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, dec. 12. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Glasner Aki főrabbi ma szives volt az erdélyi kolónián tett látogatásáról beszámolni lapunknak.

Három ízben voltam — mondotta a főrabbi — az erdélyiek falujában. Először, amikor egy német gyáros társaságban bentartam az Émeket. Kolonistáinkat közelről érintette apám elhalálása. Istemben boldogult atyám ugyanis megígérte nekik, hogy amikor után egy a Nemzeti Álap intézményénél, mint a Mirrachinál és más intézményeknél eljár és interveniálni fog érdeklükben. Az intervenciót most már magam vállaltam és Jeruzsálemba való visszatérésem után nyomban érintkeztem léptem Kish ezredessel, dr. Rapinnel és a Mirracui szervenest fejjel, Pick urral, akiknek figyelmébe és jóindulatába ajánlítottam az erdélyieket, akik most még nehéz küzdelmeket folytatnak a föld megmunkálásával és a pusztá megjelítéssel.

Mindenütt igaz megértésre találtam és mindenütt szivesen fogják felkarolni az erdélyi zsidókat. Szándékom különben, hogy a jövő héti valamelyik napján a Zsidó Nemzeti Szövetség illetékes ténylezői előtt referáljak az erdélyi kolónia kívánásairól és azokról a perspektívákról, amik az ionen kívándorlók számára nyílnak Erec Jisrael földjén.

A társaság, amellyel első ízben meglátogattam az erdélyi kolóniát, el volt ragadtva a mi embe-reinktől. Nem a sikerek láttára, hiszen ma még minden nagyon kezdetleges ott kint, az emberek a legsúlyosabb bajokkal küzdekönek, de éppen az ragadta meg a külföldiek figyelmét, hogy a bajok és viszontagságok ellenére nemcsak magadással viselik sorukat, hanem tele boldog bizalommal és páratlan munkakedvvel, vállvetve dolgoznak. Semmi csüggedés, semmi zugalódás sem a munkatöbblet, sem egyik-másik baleikkel végsőddőt vállalkozás miatt.

Mintakolónia lesz az erdélyi faluból

— Ebből a kolóniából — mondotta a társaság egyik tagja — feltétlenül mintakolónia lesz, ezt mindenkinek meg kell éreznie. Mert ezen a földön a sikereket nem egyedül a technikai felkészültség és pénz hozza, hanem a dolgozók benső, erkölcsi ereje.

Az erdélyi kolonisták valóban szemléltető mutatják az erkölcsi erő hatálmát. Mag vagyok róla győződve magam is, hogy kolonistáink becsületet fognak szerezni az erdélyi zsidóságnak.

Salomon Mártonnál, az egyetlennél, akinek kőből épült háza van, gyulter össze a kolonisták. Nagyon kértek, hogy maradjak közöttük szombaton át, de mivel a társaságuk már előbb ígéretet tettem, hogy velük maradok, kolonistáink kérését nem teljesíthettem.

Szombat a Karmelen

A szombatot Haifa mellett, a Karmel-hegyen töltöttem. Főelműs tudat volt számomra, hogy ugyanakkor a határban a Szentírásnak azt a részt olvasták, amelyben Elia prófétaával kapcsolatban a Karmel-hegyről említés történik. A hagy körül

hegylakó román parasztok természetesen szivesen jelenkettek telepeseknek. El is mentek a biharmegyei és szatmári határszélékre, ahol ki-ostották nekik a földet, a házhelyet. Azonban a ninostelen, szegény hegylakó-paraszt nem tudván mit kezdeni a szerencsésével, — gondolt egyet és odaadta telepes földjét a határszéli földművelésnek, hogy az munkálja meg felesbe a földet. Szóval a telepesföldet kintták az erdélyiek albérlébe, — ők pedig vették a sátorfájukat és hazajöttek a bércek közé, amelyeknek úde levegőjén érzik csak jól magukat. A hazatért parasztok aztán delegatust választottak maguk közül, akiket a termés butskartása után leküldtek a telepesföldre — a fele-részt. A delegátusok el is mentek, hazajöttek és jöttek buzával, kukoricával, sok egyébbel megrakodva s ki-sinek kiosztották az ott megillető részt. Így adózik az alföldi paraszt a fel-földinek, jó egyetértéssel, boldogan, mert hiszen ő is jól járt s az ősi kegyeről megfosztott román paraszt is.

Ez a kár haszna, ami szomban nem az államférfiúi bölcsesség érdeme, hanem az okos, praktikus parasztnak, akik nem magasabb állami érdekek szerint cselekszenek, hanem az élet követelményei szerint.

Igy fest Erdély anno 1924 végén. S aki korpézt akar fésteni róla, — az ne felejtse ki az adalékok közül ezeket az adatokat sem. Mert ezek jellemzőek, nagyon is jellemzőek!

(S. I.)

különböen állandóan építkeznek. Szép, modern villák, penziók épülnek, utakat vágnak, fásitanak, ligeteket ültetnek.

A Jeruzsálem felé vezető uton megint érintetem az erdélyi kolóniát, ahol egy kis balcsatunk volt. A vízvezetési munkálatok ugyanis kis arkot húztak az országuton és autók földe alá fordulva belezökök az árokba. A kolonisták azonnal összeszefutottak és véletlenül odajött az itt tartózkodó Koch mérnök, egy magyarországi származású zsidó is, aki Jeruzsálem vízműveinek igazgatója. Ezuttal csak rövid ideig tartózkodhattam emberek között, mindössze addig, míg az autót sikerült kiemelni. Harmadszori látogatásom az erdélyi kolónián az afulei eset után, amikor külön-külön látogatam el minden családkhoz. Minjannál is voltam. Az istentiszteletet az öreg Hirschnél tartják. Két Tóra-tekercs van itt, az egyik, amit Grün László ajándékozott. Ehhez mostanában a Bazele zsidó iparművészeti iskola készít aranyhimessű bárony-köntöst. A másik Tóra istenben boldogult apámé volt, aki azzal adta oda az erdélyi kolónia hívő gyülekezetének a Szentírást, hogy érte tiz évet át öt fontot fizessenek a Keren HJeszód javára. Mint már jelentem, az afulei eset után is lakadatlan erővel dolgoznak a kolónián és Erec Jisrael földje iránti ragaszkodás semmivel sem csökkent.

A leggazdagabb kolónia

Erec Jisrael kolóniái közül hosszabb időt Petach-Tikvánban töltöttem, melynek lelkipászora a Livániból származó Citrom rabbi, apának jó ismerős volt. Éppen hivatalában, a „Misrad Hurbanut”-ban volt egy nagyobb ügyben elfoglálva. Akkoriban kötötték meg ugyanis egy telek adásvételi szerződést. A telekre a valósi jesiva halpi ségeit fogják felépíteni. A jesiva nagyarányu lesz és átjönnek a jesiva vezetője és több oktató rabbi is. A tárgyaló felek között ott volt egy amerikai vallásos zsidó, Mr. Harris, továbbá egy jeruzsálemi rabbi, akik a szerződést hitelsítették. Harris maga erre a célra harmincezer dollárt ajándékozott. Az elajta ügyek itt nem a közjegyzőnél, hanem a rabbinátnai hivatalban intéződnének el, csak a hitelsítés történik az illetékes közigazgatási fórumnál.

Citrom rabbi ezután elvezetett a mintakolóniá-intézménybe, megnéztük az iskolát, a templomot, amely ezer hívőt tud befogadni és megnéztük a narancsligeteket, amelyeknek ebben az esztendőben olyan dús termésük volt, hogy a termésért elért összeggel pontosan ki lehetett fizetni a föld árát. Az itteni kolonisták ezidáig megzadagoltak és már alakult egy társaság, amely Petach-Tikva mellett nagyobb telekkomplexumot vásárolt. A rabbi elmondotta, hogy az utolsó három évben, amióta az enklipusz-tárt ültetésével a moosarai felszivatják és termőföldet csinálnak az inóvanyból, a járványok, különösen a malária, valójággal hialvófelben van.

Felpattant a szalontai misztérium pecsétje

Mivatali erőszak szorította a halálba Kozma tanárt. A vádók mind visszavonták terhelő vallomásaikat. Befejeződött a vizsgálat

(Szalonta, december 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy a folyó hó elején a nagy-szalontai állami főgimnázium internátusának vezető tanára: Kozma Jenő, Pécsre menekült, az erdélyi közoktatás főfelügyelőjének aigora, az internátus épületében levő legényiskolájában három revolvergolyóval fűbelőtte magát.

A szalontai gimnázium tornatanárának öngyilkossága mély részvétet kellett nemcsak Nagy-szalontán, de az egész megyében is széltében-hosszában oak a Kozma tanár öngyilkosságáról írni és beszélgetni.

A kolléga intrikái

Kozma tanáról közudomás volt, hogy súlyos ideggyengeszen szenvedett, de azért mindenkori jóléti embernek ismerte. A diákok seregték, Nuda, a gimnázium filozofizmusossal vádolt igazgatója pedig — miután sikerült hosszu fáradoások árán a gimnázium mellett az internátust megalapítani — szal fejezte ki a Kozma iránt érzett elismerését, hogy az internátus élére állította. Természetes tehát hogy irigyei is akadtak.

Kozma tanár irigyei közül Triffan, a gimnázium zenetanára emelkedett ki. Triffan tanár, akit büntetésből az ökirályság valamelyik tulajdonságából helyeztek Szalontára, szeretett volna a Kozma helyébe jutni. Vadak után tapogatózott, melyeket az igazgató melléneke szegye kihasznált olyképen, hogy haszonátalan rágalmakat faragott az internátus vezetőtanára ellen.

A dr. Greavu főszolgabíró által lefolytatott vizsgálat felderítette, hogy Triffan tanárnak elja az volt, hogy a feleslet hátsógondok kivége az internátus felozlatását. Az igazgató ismételtén visszautasította a tanárnak ezt a kivágását, hogy az internátusban élelmet adas son neki, mire ez földalatti eszközökhöz folyamodott. Felkereste Albat, a szalontai sziguranca alfonőket, akik Greavu főszolgabíró alig néhány hónappal ezelőtt juttatott hivatalos hatalommal való visszavonásért az ügyesség kezeire és beleavatta titkáiba. Albu alfonők — minden jel szerint főnökeinek tudta nélkül — Triffannal az egyik borus vasárnap délelőttön egyenként összehozgostattott néhány nyolcadik osztályu tanuló, közöttük Lozar Teodort, akikkel — minden ügyési utasítás nélkül — jegyzőkönyvet mondatta, hogy „Kozma tanár beteges halva moknak rabja és állandóan erkölcselen ajánlatokkal zaklatja az internátus ifjait”.

Egyidőben Triffan távirati jelentést küldött a szalontai sziguranca végbement kihallgatásokról a nagyváradi és a bukaresti sziguranca nak, valamint a nagyváradi ügyességnek is.

Ezer lej egy terhelő nyilatkozatért

Nagy-szalontán nincs rendőrség, így ennek hatáskörét is a sziguranca tölti be. Mindamellett érthetően: mikép idézhet egy sziguranca alfonők minden hivatalos akta nélkül maga elé diákokat? A vallomásra felidézett diákok ugyanis semmiféle hivatalos idézés nem kaptak és Triffan tanár se uoán fogdosta össze őket. Súlyosbítja Albu alfonők magántermészetű kihallgatásait az is, hogy ő fel van fűggesztve állásból, tehát semmiféle hivatalos hatalommal nem rendelkezett jogosan.

Triffan tanárnak sikerült Lázár Teodort, a gimnázium egyik nyolcadik osztályu tanulóját megnyerni koronatanának. Lázár Teodor, aki már meghalt a husz évet és a román imperiumnak Erdélyre való kiterjesztése óta volt vámbivatalnok, köztestviselő, szigurancaügynök és minden egyéb. Greavu főszolgabíró előtt kijelentette a vizsgálat folyamán, hogy Triffan tanár egyezzer lejt igért neki, ha deklarációt ír, hogy Kozma tanár őt üldözte. Ezzel — mondogta — elronjták az internátus hírnevét és sikerült fog anrak felozlatását is kijárni.

Lázár a vizsgálat folyamán azt is mondta, hogy Triffan tanár politikai multjával is díszkedett előtte. Hangsúlyozta, hogy az Avereucukormány uralma alatt képviselő volt, majd a liberálisok melőbbi bukásáról mondott fantasztikus jóslatokat. Kijátásba helyezte, hogy érváltozds esetén ő lesz a gimnázium igazgatója s

akkor különböző előnyökben részesül és párisi tanulmányra küldi azokat a diákokat, akik most segítenek neki Kozma és Natta igazgató ellen adatokat gyűjteni.

A vizsgálat felderítette, hogy ezeknek a biztatsáknak sulya alatt néhány diák terhelő vallomást tett Kozma tanár ellen a sziguranca alfonőke előtt, azonban ezeket a vallomásokat később mind visszavonták. Bizonyosodott, hogy Triffan tanár és Albu alfonők a vallomásra behurolt diákok előtt felolvasa Lázár Teodor jegyzőkönyvét, melyre a megremült diákok végig igent bólongattak, végül pedig — azzal a megindokolással, hogy a diákok vallomásaik ő szedi elfogadható mondatokba — Albu alfonők toliba mondta nekik a jegyzőkönyveket. Ugyilazik, hogy az alfonők szenvedélye semmit nem rézett, csak hogy egykori vádlóját, dr. Greavu Aurél főszolgabíró, aki Kozma tanárnak is régi ismerőse és ezuttal védelmezője is volt, bosszút álljon.

A vizsgálat rehabilitálja a halott tanárt

Triffan tanár, mikor megtette feljelentését a nagyváradi ügyességen, a feljelentés mellé Lázár nyilatkozatát is mellékelte. Az ügyesség ennek alapján dr. Greavu főszolgabíró bízta meg a vizsgálatat. Greavu főszolgabíró az ügyesség utasítása ágyban, betegesen találta. Magához kéréte a sziguranca főnökét és közölte vele, hogy a vizsgálat

megkesdésével az ügyesség őt bízta meg, ugyan akkor felmutatta az ügyesség hivatalos átiratát és kérte, hogy a sziguranca a maga részéről azonnal szentesen be mindenféle vizsgálatot.

Albu alfonők azonban nem respektálta a főszolgabíró intézkedését és mánap este hat órára „megához idézte” az ügy vádlottját, Kozma tanárt, hogy kihallgassa és „vallomásról jegyzőkönyvet vegyen fel”. A szerencsétlen tanárt, aki csak akkor tudta meg a gimnázium igazgatójának jóvóitából, hogy milyen aknazunka folyik ellene, a sziguranca idéző levele anyyira megzavarta, hogy — amugy is megrongált — idegeinek nem tudtt fűket szabni, érezte, hogy rosszakaróival szemben a harcot felvenni nem lesz elég ereje és este fel nyolc órákor asyonlotta magát. Greavu főszolgabíró már csak a halott becsületének megemlézésére vállalkozhatott.

Kozma tanár eltemetése után azonnal megindultak a kihallgatások. Greavu főszolgabíró kihallgatta Isai Aurélt, a szalontai gimnázium hetedik osztályu tanulóját is, aki előadta, hogy szeptember végén Lázár Teodor egy ezerlejtet mutatott neki és kijelentette előtte, hogy ha ő is hajlandó Kozma tanárt vádolni, megosztja vele. Ugyancsak beigazolást nyert az is, hogy a többi diákok is a helyzet és Triffan tanár igereinek hatás alatt tették meg Albu alfonők előtt terhelő vallomásaikat.

Greavu főszolgabíró tegnapeltt befejezte a vizsgálatot és az ügy aktáit beszállította a nagyváradi ügyességre. A vármegye publikuma nagy érdeklődéssel néz az ügyben melőbb várható tárgyalás eredményei elé. Greavu főszolgabíró letartóztatta a vád átnemeti tanját, Lázár Teodort, akit szintén beszállítottak a nagyváradi ügyességre.

Keresztury Sándor

Ujabb háromhavi moratórium a külföldi tartozásokra

(Bukarest, december 12. Saját tudósítónktól.) A kereskedelmi és iparügyi miniszter ma írta alá azt a jegyzőkönyvet, mely a romániai kereskedők által igénybe vett külföldi hitelek rendezésére ujabb háromhavi moratóriumot engedélyez.

A népszövetség elutasította az arab követeléseket

Róma, dec. 12. A népszövetség tanácsa mai ülésén a mandátumbizottság jelentését tárgyalta Palesztinra vonatkozólag. A tanács magáéva tette az angol mandátumra vonatkozó jelentést, elutasítva a pánaar kongresszus kérését.

Azután a népszövetségi tanács bizottságot küldött ki a versaillesi békeszerződésben előírt demilitarizált zónák ügyében a legyőzött államok ellenőrzésével kapcsolatban.

A dési választási botrány

A désvideki parasztek tömegesen özlönlék el a várost és követelik a választási eredmény kihirdetését

(Dej, december 12. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A dési választások botránykrónikája ma a politikai élet központiájában áll. Pedig a romániai közvéleményt már meglehetősen hozzászoktatták holmi választási becsokhoz, az urnalopás se új dolog, még kevésbé a választási jegyzőkönyvek eltűntetése. Mégis: ami Désen történt, régi rossz zsurnalisztikai nyelven, szinte: „az ujdonság ingerével hat”, annyit izgalmat váltott ki.

A dési választásnak különös politikai parolja volt a liberálisok részéről.

— Ettől a választástól függ — így hirdették — Mosoiu tábornok bársonyszéké!

Ha ez valóban igaz lenne, akkor ez a bársonyszék most meglehetősen megioppant. Tény az, hogy Mosoiu tábornok valban azzal az en ergiával vezette a választásokat, mintha tényleg a bársonyszékéről lenne szó.

Ami olcsóbb kétszáz ezer lejnél

A dési választásoknak botrányepizódja ismeretes. A nyiresi és mányai kerületben Dobrescu nemzeti párti jelölt 266, Mihali Viktor liberális jelölt viszont csak 39 szavazatot kapott a ez döntőtte volna el a választás sorását. Itt azonban misztikus dolgok történtek, melyek lefolyását megállapítani hitelesen nem lehet.

Tény az, hogy a választási jegyzőkönyvvel a nyiresi kerület választási elnöke ugy éjféli két óra tájban, — Mosoiu tábornok autóján beruccsant Dére. Liberális helyről nyert értesüléink szerint a választási elnökkel erre bizonyos tárgyalások indultak meg. A jegyzőkönyvnek ugyanis — ára volt. Kétszáz ezer lejt kért — így mondják el — a választási elnök érte. Ez az összeg kissé tulboros volt. Különben, ha olcsóbb eszközök is rendelkezésre

állottak. Tény az, hogy a választási jegyzőkönyv kézen-közön eltűnt.

A gyors agrárreform

A választási jegyzőkönyv eltűnt, a botrány a megzokottnál nagyobb méretet öltött. A kormány nem tudta, mit tegyen. Előbb elhatározta, hogy a kérdéses kerületben új választást rendel el a ennek napját december hó 10 és 11-re tűzte ki. Erre azután megindult a portemunka új fajája: a földosztás. A nyiresieknek a mult pénteken megkezdették a földosztást. Ezt annál könnyebb lelkiismerettel teheték, mert nem a saját földjeiktől osztották, hanem a másokéiból. Sőt nem is olyan földekből, melyeket az agrárbizottság kizajátására jelölt ki, — hanem azokból, amelyek a legerélyesebben keresztültvitt kényszerberlet és kizajátítás után megmaradtak. Egyzeretlen kijelölték: ez a föld ezután a tied. A nyiresiek perze nem utasították vissza ezt a gyors földosztóáldást a boldogan gazdagsodtak megígért voksuknak árán. Közben azonban a liberális korterek fűlébe jutott, hogy a nyiresiek elfogadják ugyan a földeket, — de azért a nemzeti párt szavaznak.

Erre azután ujabb kormányintézkedés következett. A nyiresi szektor már elrendelt új választást visszavonták ugy intézkedtek, hogy a választás elnöksége eskü alatti vallomásokkal rekonstruálja a választások eredményét. Ez meg is történt és pedig teljesen megbízható értesüléseink szerint ugy, hogy a nemzeti párt győzelme kétsége nem vonható többé. Az új jegyzőkönyveket felterjesztették Bukarestbe, hogy ott döntsének: ki hát a dési kerület megválasztott képviselője?

Egész természetesen ez az ujabb megoldási mód

Divatós nőkabátok végleges kiárúsítása mélyen leszállított, minden elfogadható áron.

URANIA áruház

Oluj, Cal. Reg. Ferdinand 34. Urania-mozival szemben. Srocco 106

se a legkorrektebb Hiesen nem a kormány illetékes a választási eredmény megállapítására, hanem a választási kerület központi ügykezelése, melynek élén Hermann esperes áll, ahiről Filipescu képviselő a parlamentben bejelentette:

— A választási elnök őt felfofoztam, az urnákat pedig, melyekbe hamis szavazatokat csempésztek be, feltörtém.

A miniszterek halotthalványan hallgatták a bejelentést — és nem történt semmi. Pedig Filipescu tette 18 évig tartható fegyházbüntetés jár...

A nemzeti párt részéről Vajda-Vojvod Sándor volt miniszterelnök, Maniu és Filipescu képviselők utaztak le Désre, hogy ott tiltakozzanak az ellen, hogy a választás eredményét — Bukarestben állapítsák meg. Tiltakozásuk azonban teljesen platónikus volt.

A döntést csütörtökre várták. Egész Dés a legnagyobb izgalomban töltötte a napot, várva a kormány táviratát. Azonban hiába: tegnap semmi hír se jött Bukarestből.

Vajda-Vojvod és a kísértében levő képviselők, Dobrescuval együtt, aki az egész kerületben rövid idő alatt megnyerte a lakosság szimpátiáját, éjfél három óráig várták a Dacia útjában az eredményt. Az egész éjszaka egy kortesáborhoz hasonlított: minden asztalnál a választásokról beszéltek, mindenki az eredményt várja. S hangos, paraszás közből állandóan elcsúsz a nemzeti pártot.

Összeütközés a csendőrség és a dési választók között

Péntek délelőtt a dések túrelmetlenége már tetőfokra hágott. És még semmi eredmény. Dés szinte egy megszállt vár s kápet mutatja. A város főutcáján van a csendőrkasárnya. Udvara telve van késztettségben levő csendőrökkel és katonákkal. A megyeháza is katonaság és csendőrség szállja meg.

Tizenegy felé már nagyobb tömeg verődött össze a város főterén. Egyszerre megjelenik közöttük a nemzeti párt joga a már képviselőnek is választói jelöltje: dr. Dobrescu. A tömeg rögtönzött népgyűlésé alakul át. Dobrescu gyújtó beszédet mond a bejelentéssel, hogy a választási elnököt fel kellett pofozni mert — csalt. A felistartott tömegből botok emelkednek a levegőbe s a közeli megyeház elé vonulnak s a prefektustól azt követelik, hogy azonnal hirdesse ki a választás eredményét. Az izgalom egyre nagyobb lesz, botok emelkednek a levegőbe. Most Maniu képviselő mond gyújtó beszédet és ő is azt követeli, hogy hirdessék ki a választás eredményét. Dobrescuak, a nemzeti párt jelöltjének megválasztását. A tömeg megatartása már súlyosan fenyegető, amikor minden oldalról előrohannak felzúszott szuronyos csendőrök és oszlatni kezdik a tömeget. A helyzet annyira kielemedett, hogy a várakozás már elkerülhetetlennek látszott, amikor Dobrescu a csendőrök közé megy s figyelematvást ők, hogy ne bántsák a népet. Az egyik csendőr szuronyt szeges Dobrescunak, de valamelyik hűbeadt őrmester közbeveti magát. A tömeget asztán lassan, szuronyhegyezve elterelik a főutól és szétszórják anélkül, hogy a felhevült tömeg verálázatot kívánt volna.

A délelőtti hetivására összegyűlt parasztság a déli tüntetés után elhatározta, hogy nem megy hasa mindaddig, míg Dobrescu megválasztását ki nem hirdetik.

Egy nagyobb tömeg Micsa dr. szenátor lakásá-

hoz vonult fel, azonban est is szétverték.

A nemzeti párti képviselők csütörtöki igyekeznék a tömeget, amelynek hangulata azonban igen ellenséges.

A délutáni órákban azt a hírt kapták, hogy

Anghelescut vadolják a diákzavargásokért

Értekezlet Tatarescu miniszter lakásán

— Bukaresti munkatársunk esti telefonjelentése —

A kemény mai ülésén Paul Bujor parasztpárti képviselő a diákmozgalom ügyében interpellált Lupu ugyanezen kérdésben szólt fel és leszögezte, hogy Anghelescu miniszter jindulatulag támogatja a diákmozgalmat, Anghelescu miniszter válaszában kijelentette, hogy mindig megtette a szükséges intézkedéseket és semmi szerepe sincsen a zavargásokban.

Ma délelőtt tíz órák tanácskozás volt Tatarescu miniszter lakásán, smeyen Dura, Marescu, Anghelescu miniszterek és Voinea Romulus sziguran vezérig zgotó vettek részt. Az értekezlet elhatározta, hogy a zavargások-

Dobrescut letartóztatják a délelőtti beszéde miatt. E hírt azonban később megcáfolák. A városban emert dacára drámai a nyugtalanság, mert a faláról tömegeket jön be a nemzeti pártokhoz hű parasztság és súlyosabb incidensek tartanak.

ban bűnös diákok fölött előbb az egyetemi tanács, aztán a hadbíróság fog ítélni. A bukaresti egyetem megbűdte a közoktatásiügyi miniszternek a zavargásokban résztvevő diákok részére névsorát. A hatóságok eddig kétszáznyolcvan diák ellen indítottak eljárásokat.

A bukaresti egyetem orvosi fakultásán ma este hat órák több zsidó diákot inzultáltak.

Az „Auro-a” szerint Radulescu volt csernyvit a jogi dékán szenzációs rópiratot írt, amely bizonyító iratokat foglal magában a kormányonak az antiszemita mozgalomban való részvételéről.

Maximalni és rekvirálni akarják a gabonát

— Az Uj Kelet bukaresti tudósítójának esti telefonjelentése. —

Bukarest, december 12. A belügyminisztérium értesítést kapott, hogy az ország több vidékén felemelkedtek a gabonádrak, ami Tarnaszeverenben és más néhány regáti városban arra adott alkalmat, hogy a lakosság erőszakkal kerítse hatalmába a gabonarakat. Erre több prefektus sürgős intézkedést kéri a kormánytól a gabonakivitel megszüntetésére.

A minisztertanács ma foglalkozott a kérséssel s azt a határozatot hozta, hogy tekintettel a gabona árának hirtelen emelkedésére, a jövő héten tanácskozási fog összehívni, amelyen a gabona árának rekvirálással és maximummal való lenyomításának módjait fogják megbeszélni.

A kolozsvári zsidó diákok csöndes martíriuma

Ismét megverték az elsőéves zsidó orvostanhallgatókat

(Cluj-Kolozsvár, dec. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A két év óta folyó antiszemita diákmozgalom a főokként megisméltatód brutalitásával bűdötte az országból a zsidó diákok nagyrészét. Idegen országok vendéglátó egyetemeire kényszerítették a mindenáron tanulniigó zsidó diákokat, akik a nyomorral és az idegen föld közönyével dacolva, éjszapot egygyetve, lakadatlan szorgalommal dolgoznak, hogy elérjék a maguk első tudósítói célt.

Míg ezélt két esztendővel ezánnál több volt a kolozsvári egyetem elsőéves zsidó orvosainak száma, addig ma száznegyven román hallgató mellett mindössze hét zsidó diák van az orvosi fakultás első évfolyamán. Het zsidó diák, három fiú — közülük a két öszerabíni — és egy leány.

Ez a hét zsidó diák a zsidó szenvedések pionirja. Exponált helyzetükben a tömegindulat minden neabuzdulását esájt börtönök érik legelőször. A szó szoros értelmében borzalmas helyzete van ezeknek a zsidó diákoknak, főképpen a három zsidó fiúnak, akiket minden ok nélkül legalább havontként egyszer öseze vissza vernek. A zsidó fiúk elenyésző his számukra való tekintettel nem is gondolhatnak a védekezésre, román kollégáikat pedig egyáltalán nem bántja ezeknek az az egyenlőtlen jellege, a különböző hatóságok semmi pozitív gátó intézkedést sem fogynatoztatnak, úgy hogy ma már tí-

ténai szükségessé válik, hogy a kolozsvári zsidó diák csak elezenvedett ütlegek árán tanulhat a kolozsvári egyetemen.

Ennek az embertelen állapotnak logikus következményeképpen tegnap újra zsidóverés volt az orvosi fakultás első évfolyamán.

Röggel nyolcöt tizenegy óráig bencolási gyakorlat volt az első évfolyamon. Ezen a gyakorlaton a zsidó diákok tudvalevőleg csak akkor vehettek részt, ha töréniesen zsidó hullá adódik. Tizenegy órákor a román diákok felvonultak az előadóterembe, ahol szobás szintén össetalálkoztak a zsidó diákokkal. Negyedik órákor az egyik tanár, ed közölte a diákokkal, hogy Papian professzor betegsége miatt az óra elmarad. A diákok kifutó tudták, a két beszerabíni zsidó fiú Rothberg és Rabbinois egymás mellett mentek a lépcsőre, amikor Pop Marius és Dragomir elsőéves hallgatók megjeléteszerülék rájuk rontottak és mielőtt még a két megtamadott diák védekezése gondolkodhatott volna, Rabbinoist ledobták a lépcsőre. Rothberg menekulni próbált, de a diákok az ő utját is elállták és őt is a földre taszították. A földön fekvő zsidó fiakat a már két emelt diák és Calvini Marius a blaji állami liceum igazgatója fia, őszá vissza verte és rugdosta. A többi diákok gyűrűt formálva figyelték a színjátékot.

Mikor a támadók kifutottak az utlegelőben, felragogatták a földről a két összevert zsidó diákot és a szó szoros értelmében kipotózták őket az utcára. Rothberg olyan súlyos sébűseket szenvedett, hogy ágyban fekvő beteg. A zsidó diákok ma felakarták keresni a rektort és minthogy a rektor csak holnap lesz fogadó órája, a zsidó fiúk ma nem mentek el az előadóóra. Az előadóóraon megjelent zsidó leányokat a tegnapi verések zsidalmakkal hmoszták el és megigérték nekik, hogy ha holnap is eljönnek az órára, ki fogják őket dobni.

Az egyetemi hatóság és a kormány nyilatkozatok már több mint két év óta szikadatlanul a legerősebb intézkedések foganatosítását ígéri. Ez az ígértetés azonban csak írott malaszt marad mindaddig, amíg az egyetemeknek negyven is megtegyathozott zsidó diákjai csak tési épésűknek hódoltságával gyakorolhatják természetű és törvényadta legelőbb jogukat: a tanulást. A legfőbb ideje már annak, hogy végre olyan intézkedések történhessenek, amelyek ezt az embertelen állapotokat megszüntetik.

Férfi raglán .. lej 2650
Férfi öltöny .. lej 2400
Férfi nadrág .. lej 850

Bador No 4182

Katz & Mendel
Cluj, Piața Unirii No 10.
Férfi raglán .. lej 2650
Férfi öltöny .. lej 2400
Férfi nadrág .. lej 850

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

HIRES

Az Új Kelet az egyetemes arányi és hátsági szándék napilapja.
 Szerkesztő: Viskolay János és Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Az Új Kelet cikkének áthelyezését csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 36 le, negyedévre 96 le, félre 180 le, egész évre 360 le.

A mai Páris

Brüsszeli valósággal villámgyorsasággal rohant a vonat a francia határ felé, amely innen két órányira van a határtól három óra letforgára alatt az expresszvonat eljut Párisba. Tehát a németek ilyen távolságon voltak Franciaország fővárosától.

A fény, amely az embert a Gare du Nordtól kideríti, jóleső és biztató. Vagis az Opera környékén, ahonnan egyszer a Rotechild-pályától nézhettem egy új balletet, a Vendôme-tér mellett, ahol Bona parte még mindig az 1800 ágyútól öntött bronz-oszlopokon trónol végig a Place de la Concordon, amely talán a világ legszebb tere, hetvenöt látnyi obeliszkjével. A történelmi emlékeket tegyük félre most, ne gondoljunk azokra, akiket a nagy forradalom idején a terep fejezték le. A Tuillériák kertjén végig még mindig ott ténylenek és kápráztatnak a szobrászat remekei.

Páris még mindig internacionális. Ha az ember kimegy a Caffé de la Paix terezzára amerikai és sötét katonák között ül, negyres között, elegáns bírói hálygyak társaságában, angol szidő mellett németül beszélő társaság közelében és hindukkal. Az utcán vandósotagok vonulnak végig és az ember megkémlel a rendőrt, aki a forgalomnak ama közösében rendet dirigál. A 1-pok óráról órára új kiadásokat rendeznek, hatalmas szenációt színhelynek, emberek, sörpör egyéniségek legújabb felvételével. Minden napra akadnak piánériák és hatríkák. És jönnek a revák, a komolyak és könnyű természetűek, odahozzák az ember asztalához, udvariasan kínálják. Az embernek nincs szíve visszautasítani.

A komoly Párisnak is megvan a maga színe. A parlament, amelynek alakjairól H. rai nagy ósintat meglátással írta felejtéitlen esszéjében és jellemző utjait, most teljes működésben is van. A partok harca perog nem szűntet Ochin, a házas kommunista igyekszik kimutatni, hogy Herriot radikalizmusra áldozat és bevesen követeli a politikai rendőrség intéleinket törölését a külügyminisztériumból. A szocialdemokraták odaállottak a miniszterelnök mellé, de a kommunisták a jobboldaliakat bontogatókra látek.

Mindégy. Az oroszoktól mégis megvan a béke. Bokovszky, Herriot és Doumergue szenátor együtt veséreznek. A kommunisták nincsenek különömen megbitva ettől a barátságtól és bizony valami keserűség van abban a viccben, amelyet nemrégiben bősölktek a lapok.

Az egyik munkás kérdezi a másiktól:
 — Olvatala na y barátokozásról a szorjés és a francia utak között?

— Olvastam, hogyne olvastam volna.
 — És nem tűnt föl nek-d, hogy a tárgyalásokon és lakomákon hiányoztak a munkások?

— Rendben v-n. I sz, hogy e helyeken sem jeltak meg a munkások, de megiják majd az újraszított orosz követségi palotába őket.

— Meghívják, per se hogy meghívják őket. A szaturnák kijávitására.

Mjútottam a Quartir latinba és a Sorbonne tőjékára. Minden a régi. A bohémek azonban most már a Caffé de la R. tőjékára gyűlelnek, ott, ahol a Boulevard Ro-pille keresztezi a Boulevard Mont Parnasset. H do ássó spanyolokat lát az ember itt hindu filmszínészeket, Mané Katz, híres és fértő, aki csak most adta el a híres Bernáimunkát, a legna yobb műkerek-dön k négy kilós alótást, a in k azonban sba komolyabb ásság nem volt a zsebében. De a nagy „úlet“ örmére ma vendéglátja barátjait, kövötközött emögé is. Dpla érmét fíet Sallera vízzel. Itt találok Adolf Fed-rt. Mostanában érkezett vissza Párisból és elmondja, hogy az ut forradalmat okozó művészetében, Tudja és ézi, hogy van zsidó művészet és hogy neki ezt az utat kell választania, mer őnmagát legjobban a zsidó vonalban és sinben és hangulatban találja meg.

Nem lehet Párisra joggal rámondani, hogy „bűnös Babel“, ahogy azt egyik francia író elismerte. A városnak megvan a maga nagy vonala és minden elvhajhászása mellett éremi lehet az emberiség

Meghosszabbítják Köln megszállásának határidejét

Az angol kormány új eljárást indít Campbell kommunista szerkesztő ellen

(Páris, december 12. Az Új Kelet tudósítójától.) A „Petit Parisien“ szerint Chamberlain Róma-ban kijelentette, hogy a Mussolinivel egyetérten leírtakozott megállapodást Anglia egyelőre meghosszabbítja. Köln megszállását mindaddig, amíg a népszövetség átvéve a német leszerelés mértékéről szóló jelentést, nem hajtják végre. Köln kiürítése után Anglia továbbra is megtartja csopát a Rajna partján. A kérdést egyébként végtelenségig újabb tanácskozásokon rendezik. A „Petit Journal“ kiegészítéssel azt közli, hogy Brisselnek sikerült a népszöveget haladása iránt érzett ideák lákát és lendületét, aki a dolgok mélyére tekint, megláthatja a városban az alsótás, az új keresésnek lákát és küzdelmeit. Valahogy megéri az ember, hogy ebből a városból még utjára idál valami egészen új, egészen nagy világboldogító eszmé. A szabadság, egyenlőség és testvériség gondolatában a francia ember még mindig biva bízik. Dr. Markus Krüner

— Készül a CFR autonómiaának törvénytervezete. Bukarestből jelentik: Vaitoiann Ar ur közlekedésiügyi Brati-nu Vinila pénzügyi és Constantinescu Tanács kereskedelemügyi miniszterek megbeszélést tartottak, melynek tárgya az államviszontak autonómiájáról szóló törvénytervezet végleges megbeszérése volt.

— Merény ettől félnek Angliában. Londonból jelentik: Lord Allenby Egyptomból beküldött jelentéssel aszriat az ottani nacionalisták tervbevételek azt, hogy az angol pilik csúsk ellen a merénylők egész sorozatát fogják elkövetni. A kormány ezért elhatározta, hogy Baldwin és a királyi palotát fokozottan fogja őriztetni. A saundringhami királyi palotában új és kibővített rendőrszolgálatot rendeztek be. A parlament megnyitása alkalmával szintén új rendszabályokat léptettek életbe és a parlamenti nézőközönséget a palotába való belépés előtt iszolgáttak.

— Aki négy év óta álom és étel nélkül él. Madridból jelentik: Az orvosi akadémia elé néhány orvos különös körülményeket jelentett be. Sevilla mellett egy faluban egy V. ruda Amália nevű nő él, aki az utolsó négy évben alvás és étel nélkül él. Az orvosok négy évvel aselőtt meglátogatták az aszonyt, ahánél akut gyomrgyuladást tapasztaltak. Akkoriban kijelentették, hogy a nő legfeljebb néhány napig fog élni. Ez a jóles azonban nem vált be, az aszony meg ma is él, beszélni is tud és időről időre fájdlomcsillapító kap. Haja és körmei rendszeren nőnek és leegzezte elég normális. Az orvosi akadémia bizottságot küldött ki az eset megvizsgálására. A bizottság napokon át figyelte az aszonyt, aki nem kívánt enni és aludni, csak némelykor jelezte, hogy szomjas. A faluban és környékén az orvosi osodára esretek járnak és sokan meg vannak róla győződve, hogy az aszony sient a képes csodatévéseire is. Ez a hit az aszonyoknak éppen eleget jóvödelmezett, amit azonban ő nem igen élvezhet, mint-hogy még enni sem kíván, annál többet használ gyermekének, akik fanytyó életmódot folytatnak.

— Új gyakorlati orvosi szaklap. „Praxis Medici“ címmel Temesvárt új magyar nyelvű orvosi szavlap jelent meg, amely különösen az általános gyakorlati orvosok számára népszerűsítően aszálta, hogy az egyes szakok világíradalmat referálja és i y a gyakorlati orvosok továbbképzését elősegíti. A bő tartalommal megjelent első számot Korányi Sándor budapesti egyetemi tanár dolgozta vezető be. A vároymás emelkedésének diagnosztikájáról. A folyóiratot dr. Fischer Ferenc jó nevű temesvári ambulatóriumi főorvos szerkeszti.

— Újabb vértételek Revalban. A revali kommunista puccs meghatalmása után a megtorlás nagy mértékű öltött és a retorziót kiterjesztik nemcsak a kommunistákra, hanem más elemekre is. A rendkívüli bíróság újabb két repülőtisztet ítél halálra ezért, mert a kommunista felkelés idejében passzív magatartást tanusított. A halálos ítéletet a két tisztet azonban végre is hajtották. Ezenfelül tizenkét kommunistát lötek főbe azon gyantu alapján, hogy résztvettek a kommunista puccsban.

* A cluj román Zenekonzervatórium keres egy tudósító otthonnak megfelelő házat vagy különítményt bérel. Ajánlatok felvételek a Str. Bratiannu (v. Király u.) 14. szám alatti zenekonzervatórium igazgatóságánál.

séget rávenni arra, hogy a kiürített kölni sda katonai eszerelésével külön foglalkozzon. Bevatottak szerint a kérdést oupan a januusi ülés-szakon forják tárgyalni, tehát Köln megszállása janusi fog eltaranni, holott Macdonald ígérete értelmében a kiürítésnek januárban kellene megtörténné.

Londonból jelentik: Baldwin az alsóházban tartott beszédében kijelentette, hogy Campbell kommunista szerkesztő elleni büntügyi eljárásnak az előbbi kormány által való megszüntetését mint alkotmányellenest visszavonja.

— Veronállal megmérgezte magát egy budapesti egyetemi tanár. Budapestből jelentik: Hétten este súlyos mérgezést tüntek között a Rókus-kórházba szállították dr. Liebermann Pál egyetemi magántanárt, aki a budapesti egyetemen az életlen magántanára és fia dr. Liebermann Leó egyetemi tanárnak. A jónévd fiatal tudós költőes körülmények között jutott mérgezéssel a Rókus-kórházba. Körössy Kornél egyetemi magántanár Lendvay utca 25. szám alatt lévő villájából. Liebermann Pált régi gyermekkori barátság fűzte Körössy Kornél tőhöz, nála dolgoztatott. Hétten este is teljesen egyedül tartózkodott a dolgozószobában amikor benyitottak a szobába, a díványon eszméletlen állapotban találta Liebermann Pált. A megremült család azonnal telefonált a mentőkért, akik miután gyorsságot alkalmaztak, be szállították a Rókus-kórházba. Liebermann Pál évekkel ezelőtt felhagyott a praktizálással, filozófiai munkák tanulmányzására merült ki. Évek óta súlyos ideggyógyban szenved, úgy, hogy családja ideggyógyintézetben akarta kezelletti, és azonban meggyesult, mert Liebermann Pál fél-sége nem volt hajlandó ebbe beleegyezni. Legutóbb azonban az aszony kölföldre távozott és ezóta Liebermann Pál teljesen egyedül élt, mindenkiélől elvonulva. Ideggyógyja egyre jobban fokozódott a úgy látszik, a családi körülmények is közrejátszottak abban, hogy tegnap este veronállal megmérgezte magát. A kórházban Liebermann Pál visszanyerte eszméletét és már tul van az életveszélyen.

— A „Magyarország“ legfrissebb száma szenációs tartalommal ma delben jelenik meg. Az új szám is telve van a legfrissebb politikai, társadalmi és színházi érdekességekkel. Az elevenen szerkesztett harcos lap gazdaság tartalmából kiemeljük az alábbi cikkeket: Miért lépett vissza Barnády György a magyar párt elnököltőségétől? Mik voltak a kulisszatitkai Bernády elhatározásának? Magyar demokrácia csendőrsuronyok árnyékában. Legenda Ady Endre gyermekéről: Csucs-i Péterről. Miért gúncosltak el Szombati-Sabó István költő-pap megválasztását Szatmáron? A szélhámos Smidt mernő újból feltűnt Erdélyben. Ezenkívül érdekes cikkeket számolunk be a kereskedelem bajjairól, a postai műzariáról. A lapot színesé tessik az eleven színházi rovat, a „Neve ő Erdély“ feltámasztása, novella, vers és egy csomó aktualitás.

* Dr. Rüdny és Fényes Janka táncszkolájában a Páris (olt Park) kavéház emeleti termében új táncotulomány kezdődött melyre még beiratkozni lehet minden délután 5-7-ig a táncotulomány a 8. sz. Str. Fele onai (v. Tordai ut) 27. szám alatt. Le. újabb külföldi táncolágerek: La hupa hup, Fivestep, Blues, Tango 1925, Valse française 1925 etb. Külön órák egész nap, lakások is. Minden vasárnap délután 4-8-ig koszonudolón.

* Stantol gyárképviseleti raktár Lepage, Cluj.

* Ügyvédi Határidőnapló 1925. Lepage-nál Kolozsvár 860 Lej

Selyempapír Lepage-nál Kolozsvár

Rögzített

szaloncukor
esomagoló

papiros legfinomabb selyempapírból legjobban színezéssel szírozva viselkedőnek is 1000 db-onként 82 lej, utánvéttel megrendel és azonnal szállítható bármily mennyiségben. Papeterie **H. BLOCH, Arad**

SZÍNHÁZ - MOVÉS ZET

A HASTAN SZÍNHÁZ ÚJVI KISERŐ

Szombat d. u. Szent Péter essenyője [Ifjúsági előadás, igen olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Császár Karoly, sorozat 166]

Szombat este: Az üvegcipő [2-olszor, napi bérlet 43 szám A, sorozat 167]

Vasárnap d. u.: Diadalmas asszony [Operette újdonság 16-odszor, mérsékelt helyárakkal, sorozat 168.]

Vasárnap este: Antónia [19-edszor, Puskás Béla és zenekarának közreműködésével, lélekteszteben, Premiére helyárakkal, sorozat 169]

Hétfő: Az üvegcipő [3-adszor, Rendes helyárakkal, Napi bérlet 44 szám B, sorozat 170]

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Szombat, december 13. Premier. *Papa kedvence.* Egy kis gyermek tragédiája, 5 felvonásban. George W. Peck elbeszélése után. Főszerepben a világhírű gyermek: Jackie Coogan.

Urania-mozgó. Szombat, december 13. Világfilm. *Koenigsmark.* II. rész. A rejtély megoldása.

Apolló-Mozgó. Szombat, december 13. A véres karnevál. Szenzációs bűnügyi dráma egy bátor életéből 6 felvonásban. Főszerepben Hip Hop.

NYILTTÉR

E rovatban közöltek a szerkesztőség semmi nemű felelősséget nem vállal

Értesítés

Köztudomásra hozzuk, hogy Szebehely Géza főszereplő ur üzemünk szolgáltatásból 1924 december 1-én kilépett, mely naptól kezdve mindennemű megbízatása visszavonott és a villamosművek között fennálló szolgálati viszonya megszűnt.

Cluj város villamosművei
Roatá mérnök
igazgató.

Cluj város villamosművei

Értesítés

A teljes vízhálózat miatt szükségessé vált áramkikapcsolások idejét a villamosmű igazgatósága a következő sorrendben állapította meg:

Beggel 6 1/2 től 7 1/2 óráig a Smaos baloldali fekvő városrész, valamint a Gh. Baritun-utcának a Magyar Színházról Sulutin-utcaig terjedő szakasza.

Beggel 7 1/2-től 8 1/2 óráig a Smaos jobbpartján elterülő városrész, melyek délen Str. Bui, Óvár, Str. Baron L. Pop és környéke, Cuza Voda-ter és C. Dorobantilor határolnak. Idetartozik még a Pista Stefan cel Mare nyugati oldala. Ezen vonalrész déli 12 - 2 óra között is kap áramot.

Délután 11-től 12 óráig a belváros, melyet C. Regele Ferdinand, C. Victoriei, az Iparkamarásig, Faras-utca (most M. Cogalniceanu), Str. N. Jorga határol.

Délután 2-től 3 óráig a város többi része Ezen kapcsolási sorrend a vízhozam megváltozásáig marad érvényben.

Fenti sorrend egyébként azonos az 1923. november 5-én, az Iparkamarában tartott gyűlésen az ipar és kereskedelem képviselőivel egyetértően megállapított programmal.

A villamosművek igazgatója
V. Roatá mérnök s. k.

HASZNÁLJON

CSAK

DURA

ELEMÉKET!

SUCHARD

CSOKOLADÉ

HAZTARTÁSRA ÉS NYERS ÉVESRE

Nagy tétel férfi-, női és gyermek

trikó áru

érkezett

„ORIENT“

kendő- és rövidáru nagykereskedéshez.
Cluj, Kornis-utca. Telefon 43.

Kölni vizek minden illat-

a legpontosabban szállít postán

Lebovics Béla szalámigyára

Cluj, Malom-utca 8. Viszonteladónak nagy ár-
kedvezmény. Árjegyzék és checscher kivanatra
ingyen. Rador No 2422

Kölni vizek minden illat-
han, literes üveg 115/- lei
verseny ár a Rózsa M.
ROYAL DROGERIÁBAN
Cluj, Piața Unirii No. 26

R. Mosse 329

Telefon 12-29. „Rador“ No 2398

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Cal. Reg. Ferdinand No 2.

Szövet, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel,
bélésruka és paplan nagyraktára.

Prima tűzifát

ölenként vagy aritva, kereskedőknek és fogyasztóknak legutányosabban házhoz szállít: Sta-
ruinta Romaneasca S. A. faosztálya. Cluj,
Piața Unirii 20. 229. Telefon 804.

Double raglanok

ferfi- és fiuruhák

M. Neumann

cégnél Cluj, Piața Unirii
14.

TACAMUL

CLUJ, STR. AVRAM JANCU (volt Petőfi-u, 8
Telefon: 4-82.Gyárt: evőeszközöket, szervizeket, dísztárgya-
kat stb. Csak viszonteladónak! Ezüstöt (törme-
léket is) a legmagasabb napiáron vesz. Ugyanott
tanulóanyagok felvétetnek.

Tekintse meg

vételkötelezettség nélkül

gyermekjáték kiállításunkat!

A nagyközönség figyelmébe ajánljuk a

Parisien

áruház november

és december havi

árjegyzékét:

I. Rövidáru osztály:

1 pár kötött női harisnya, min- den színben	Lej 32
1 pár la flor női harisnya, min- den színben	58
1 drb gyerek-zsebkendő	7
1 drb himzett zsebkendő	13
1 pár jó meleg női keztyű ..	60
1 drb jó minőségű női ing .	110
1 drb gyerek alsó trikó I-a..	118

Leányka-, fiu-ruhák, női kötények,
leányka kötények, női gloth alsó
szoknyák, ruhadíszek, csipkék, virá-
gok a legolcsóbb árban beszerez-
hetők.

Teljes menyasszonyi- és báb-
kellengyék a legolcsóbb árak-
ban kaphatók.

II. Férfidivat osztály:

1 drb lodenkalap	185
1 drb olasz nyulszőrkalap ..	466
1 drb nyakkendő	12
1 pár sokni	25
1 drb lágy rips gallér	20
1 drb gyapjútrikó férfiing ..	198
1 pár trikó bélelt keztyű	65
1 drb zsebkendő	15

Férfi ingeket mérték után a legszebb
kivitelben készítünk.

Botok, ernyők, kézelőgombok
stb. a legolcsóbb kivittől a
legfinomabbig.

III. Porcellán, üveg és
kékedény osztály:

Vizespohár	5
Csésze, aljjal, jó minőségű ..	24
Duplaerős tányér	20
Duplaerős dessert	15
6 személyes ebédőkészlet ..	1300
6 „ kávékészlet	455
6 „ fekete kávékészlet	310

Mosdókészletek, gyorsfűzők,
vasalók, rézkarnisok, nipppek
legolcsóbb áron kaphatók.

IV. Gyermekjáték, bőraru, bő-
rönd és gyerek kocsik osztály:

Gyermekjáték- és bőraru osztályunkon gyer-
mekkocsik, ridikülők, bőröndök igen nagy
választékban kaphatók!

Tekintse meg vételkötelezettség nél-
kül gyermekjáték kiállításunkat!

APRÓHIRDETÉSEK

Egyeszeri kiadású egy szö 8-10, vastag betűvel 5 lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej, állásfoglalásoknak 30% kedvezmény

Benőülhet 18 év kö-
rűli izr. könyvelő jöme-
netű üzletbe. Teljes ci-
mú választ. „Öszi te” jel-
igére a kiadóhivatalba kér.
8274

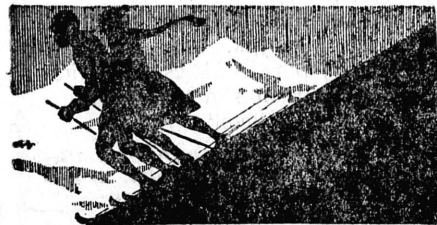
Irodai gyakornok. ki-
gépén is ir. adja be rész-
letes ajánlatát Fratii Sala-
mon céghez, Ghiris de
Aries. Aranyosgyéres.
8277

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern
hajmunkát, tambourir
választék, kizárólag el-
sősorú anyag s készit-
mény. L'Oréal-Henné
minden színben kap-
ható. Megrendelést vi-
dékire is eszközölök. Vá-
gott haját kicsinyben
és nagyban veszek. —
Mussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Mosónő lakásán mosát
vállal. Dávidné fellegrá-
rú 12.

Elsősorú munkaerő-
vel rendelkező fűszer, ve-
gyes kereskedő segéd ál-
lást nyerhet. Esetleg tel-
jes ellátással. Cim: Sala-
mon Lázár, Ludosul de
Murás.
8281

Téli sportfelszerelések Emil SCHUSTER --- Cluj

Rador 2450

1790

Autobusz husz szemé-
lyes, német gyártmányu,
gyorsjáratu, alig használt
carrosseriával és gumikkal,
defect motorral eladó. Ér-
tekezni Központi. Szállit-
ási Vállalatnál, Dej 8248

Schimmelpfeng rend-
szerű információs iroda
keres vidéki informáto-
rokat, címek leadandók a
kiadóhivatalban „Schim-
melpfeng” jeligére. 8249

Könyvelések rendbeho-
zását, óráknyelést vállá-
lok. „Mérlegképes” jel-
igén kiadókba. 8252

Mérlegképes főköny-
velő, kereskedelmi praxis-
sal állást keres. „Elsőran-
ga referenciák” jeligén a
kiadó továbbít. 8263

Alkalmazást keres bor,
szeszkezeléshez, illkőrök
gyártásához és gyümölcs-
palinkák főzéséhez értő
fiatalember. Leveleket „Jó
munkaerő” jeligére a ki-
adóba kérek. 8280

Könyvelő, mérlegképes,
nőien. adja be részletes
ajánlatát Fratii Salamon
céghez, Ghiris de Aries
Aranyosgyéres 8277

„Hajó” TEA

védjegyű

illata és ize felülmúlhatatlan.

Rador 2433

A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám

W. Wissotzky & Co., Iroda és lerakat: „CORABIA” S.A. R.
Bukarest, Strada Matei Millo 8.

PATHEFONUL
107 CALEA VICTORIEI 107, BUCURESTI

A VILÁG LEGJOBB ZENI KÉSZÜLÉKE

TÜ NÉLKÜL ZENÉL
TERMÉSZETESEN ZENGŐ HANG

ELADÁS AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

HAVI
KÉSZÍTEK

Erdélyi képviseltek:

Cluj: Emil Schuster, Piata Unirei.

Brasov: W. Goldschmied, Str. Prin-
cip. Carol 28.

Targu-Mures: G. Baumgarten,
Piata Reg. Ferd. 50. Rador No 2461

Bistrita: Fratii Ludwig & Neckel.

Arad: Fabian & Co., Str. Mejanu 16.

Esetgyárosok figyelmébe!

Szakember 20 éves praxissal, elvállal új
eretgyárak tervezését, felszere-
lését és teljes üzem be helyezését, ugyszintén vissza-
esett üzemek feljavítását teljes garancia mellett.
Megkeresések Ausch Manó, Déva, címre.
Rador 2460

Vaskereskedők és gyárosok! Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás: rud-, beton-
és fazonvas, mindennemű lemezek, fémek és félkész-
gyártmányok, gáz- és forresővek, csavarárak (Brevillier & Urtan) műszaki cikkek stb. stb. En-gros.

I. NACHT

Societate
In nume
colectiv

Központ: Bucuresti, Strada C. A. Rosetti No 7,

Fiókok: **CLUJ**, Str. Memorandului 20. Telef. 6-53.

Arad, Brasov, Galați, Oradea-Mare, Timisoara,
Wien, Paris. — Táviratcim: METALNACHT.

Rador 2445

Hirdessen az Uj Keletben!

Ne uljön fel hangzatos hirdetéseknek! Győződjék meg a

Dréher-Haggenmacher

DACIA

extra téli és a

Bavaria

dupla maláta sörök kiváló jó minőségéről.

Sirocco 61

Karácsonyra egy üveg

B.O.G.S.Z.A
cocktail de chocolat likör

a legpraktikusabb ajándék.

Sirocco 617